

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Musarum præsidium & oblectamentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

& peculiariter tibiaram cantui præesse creditur. Octavam, *Polyhymniam*, à *multitudine cantûs*: sive *Polymneiam*, à magnitudine *memoria* nominant. *Historia* illi attribuitur, quòd multarum in ea rerum sit *memoria*; *lyraeque* præfecta putatur. Nonam *Vraniam*, quasi *Caelestem*, vel à caelestium rerum cantu, vel à cantûs divinitate appellant. Alii aliter atque aliter has Musas explicant, ipsisque nomina & officia pro arbitrio & libertate poëtica affingunt. Earum inventa, munia, numerum, numina *Ausonius* complexus est his versibus:

Clio gesta canens, transactis tempora reddit:
Melpomene tragico proclamat mœsta boatu,
Comica lascivo gaudet sermone *Thalia*:
Dulciloquos calamos *Euterpe* flatibus urget:
Terpsichore affectus cithara movet, imperat, auget.
Plectra gerens *Erato*, saltat pede, carmina, vultu:
Carmina Calliope libris heroica mandat:
Vranie cæli motus scrutatur, & astra:
 Signat cuncta manu, loquitur *Polyhymnia* gestu:
 Mentis *Apollinæ* vis has movet undique Musas.
 In medio residens complectitur omnia *Phœbus*.

Ethica.

I. Audiamus *Mythologum* lib. 7. c. 15. de Musis. Hæ, inquit, deæ magnum sunt in adversis rebus solatium, & non leves illecebræ ad res honorificas: cum ab illegitimis voluptatibus, & ab omni libidine nos revocent. (a) Harum munus fuit, militum animos per carmina inflammare in bellum: harum, viros bonos in calamitatibus consolari: harum, præclara facinora, & res gestas decantare, ut eorum imitatione cæteri mortales ad virtutem incitarentur; quippe quòd illæ cantilenæ in antiquorum conviviis adhiberentur. Tanta verò fuit antiquorum cantorum modestia & temperantia, ut neque inter *procos* quidem *Penelope* turpia aut lasciva canerentur: quamvis essent juvenes ad omnem libidinem, omnemque intemperantiam maximè propensi: sed canebatur apud hos reditus Græcorum in patriam laboriosus ac perdifficilis. Harum igitur cantilenarum & cantorum, & Poëtarum, Præsides Musæ putabantur, quarum dux creditus est *Apollo*, unde & *Musagetes* dictus. Musarum filii, illi appellabantur, qui tanta ingenii, scientiæque præstantiâ

Z z z

valebant,

(a) Musarum præsitum est oblectatio.

valebant, ut divinitus è cælo demissi, inter homines viderentur. Hæc Natalis Comes. Nimiùm latus se campus hîc explicaret, si vellemus de Musarum, id est, Litterarum varietate, oblectatione, fructu, gloria differere. Nam si ullo in argumento usurpari potest illud Ciceronis: Pleni sunt libri, plenæ sapientum voces, plena exemplorum vetustas; id enim verò in Musarum laudibus apparet. Memorabile comprimis est, quod de Pyrrhi, Epirotarum Regis annulo, traditur à Solino; cuius gemma achates erat eò naturæ artificiò, ut distinctè Apollinem citharam tenentem, Musasque novenas, suis singulas cum insignibus, & lineamentis exhiberet; quâ se specie Rex non armorum magis (nam adversus Romanos præclarâ cum laude bella gessit) quàm Musarum cultorem profitebatur. Est autem achates tam generis varii gemma, ut unum lapidem esse non credas: candidus, rubens, croceus, cinereus, viridis, niger, cæruleus: verbo omnium gemmarum colores includit. Atque huic lapidi rectè confertur Musarum ac Litterarum mira varietas & amœnitas, in qua Poëtarum, Historicorum, Rhetorum colores ad certamen usque luxuriant. Ciceroni *Mansuetiores* Musæ dicuntur, quæ à forensi contentione remotæ sunt. Ab Homero Musæ nominantur *ὀλυμπιάδες*, quòd in cælo, utpote Jovis filia, sedem habere credantur: & suos Clientes (quod Horatius canit: *Musa calo beat*) ad Superos evehere. Hinc idem Poëta Od. 4. lib. 3.

Descende cælo, & dic, age, tibiâ,
Regina, longum Calliope melos.

II. (b) Hinc discere, quanta illarum felicitas sit provinciarum & civitatum, in quibus periti, probiq; magistri suppetunt ad juventutem bonis moribus, & litterarum studiis imbuendam. Quod contra hostes sunt valla & propugnacula, hoc adversus incitiam & barbariem sunt Musarum domicilia, in quibus quotannis uberes proveniunt segetes virtutis ac sapientiæ. *Multitudo Sapientum*, inquit Regum Sapientissimus, *Sanitas est orbis terrarum.* Ælianus scribit, cum maris imperium tenerent Mitylenenses, sociis, qui desciscabant, hanc poenam imposuisse, ut liberos suos non docerent litteras, neque artes liberales; hoc suppliciorum omnium gravissimum judicantes, in incitia & ignorantia artium liberalium vitam transigere. lib. 7. c. 15. Et Pausanias tradit in Bœoticis, Heliconem montem singulari quadam foli bonitate commendari, cuius etiam passionibus serpentum venena infirmentur. Nimirum litteris ni-

hil

(b) *Litterarum utilitas.*